Budapest Főváros X. kerület
Kőbányai Önkormányzat

A KŐBÁNYAI SZENT LÁSZLÓ PLÉBÁNIATEMPLOM

bejárati előlépcsőjének felújítása

SZAKÉRTŐI JELENTÉS
A
FELÚJÍTÁSI MUNKÁKRÓL

Készítette:
Mednyánszky Miklós

2016. április

TARTALOM

1. Előzmények
2. A felújítási munkák végrehajtása

Mellékletek

1. Burkolólap minták
2. Örökségvédelmi engedély másolata
3. Fotódokumentáció

1. Előzmények

Kőbánya legismertebb és legszebb műemléke a kerület központjában található Szent László római katolikus plébánia-templom. Alaprajza három hajós, kereszthajós bazilikás rendszerű. Főhajójának hossza 50 méter, legnagyobb belső magassága 23 méter. Főhomlokzatán hatszög alaprajzú, 83 méter magas torony emelkedik, ez a Főváros legmagasabb ilyen jellegű építménye. A templom bejárata a főhomlokzaton elhelyezkedő, előreugró, hatszög alaprajzú nagytorony alatt helyezkedik el. Nyitott előterébe a hatszög csúcspontjain álló pillérkötegek által határolt boltíves, nyitott kapuzatokon át lehet bejutni. A nyílások kialakítása eklektikus jellegű, részben a gótikát, részben a Lechner Ödön által meghonosított formakincset követi: a boltívekbe sztalaktit-szerű kerámia mérművek kerültek, az oszlopokon kúszólevelek, fiatornyok láthatóak, az oszlopfők a szecesszió és a gótika vegyítéséből kialakult formákat mutatnak. A nyitott előcsarnok bejáratainak oromfalait egykor a Hit-Remény-Szeretet hármast szimbolizáló angyalok kerámiából készült domborműve díszítette. A szabályos hatszöget mintázó előcsarnok belső magassága 7,65 méter, melyhez három (keleti, déli és nyugati) oldalról piszkei vörös márványból készült 7 fokú lépcső vezet fel. A boltíve magassága 5,95 m, alaprajzi mérete 2,60 x 3,00 m. A kapuzatokat erőteljesen tagolt, négyzetes és köríves pillérekből álló, téglával burkolt pillérkötegek határolják. Szintén téglával burkolt, tagolt pillérkötegek találhatók az előcsarnokból nyíló két, a templom padlásterébe vezető ajtót magában foglaló falazat két oldalán. Az előcsarnok északi oldalán nyíló, a templomtérbe vezető kapuzat szélessége 2,45 m.

A templom a Budapest Főváros Kőbányai Önkormányzat tulajdonában áll. AZ Önkormányzat anyagi lehetőségeihez mérten mindent megtesz állagának fenntartására, az épület megőrzése érdekében.

2009-ben ennek keretében készült el az előző években ellopott tetőtéri bádogozás pótlása, 2012-20103 folyamán pedig a tetőszerkezet részleges felújítása.

A templom egyik legjobban károsodott része a nagy forgalomnak kitett bejárat. Az eredeti, piszkei márványból készült lépcsőfokok elkoptak, töröttek. A bejárati burkolat 2013-2014-re már olyan állapotba került, hogy felújítása tovább nem volt halasztható. Ezért 2014-15-ben megtörtént a burkolat felújítása.

2. A Szent László templom bejárati lépcsőjének leírása

A templom bejárati előterébe 3 oldalról vezet fel lépcső. Mindhárom lépcsőkar 7 fokból áll, méreteik mindhárom oldalon azonosak. A lépcsők fellépője 15-16 cm, belépőjük, azaz lapjuk 32-33 cm között változik.A lépcsőszerkezet megbontására jelen vizsgálat során nem került sor, azonban megállapítható, hogy azok úgynevezett tömblépcsők, azaz keresztmetszetük téglalap alakú. Közismert, hogy a történelmi korokban, illetve a nagy épületek esetében a fokok kialakításához ezt a formát alkalmazták, mivel tartósabb volt. Belső kőlépcsők esetében készültek ék alakú lépcsők is, melyek keresztmetszeti mérete – és ezzel a tömbök súlya – a ferde síkok következtében fele annyi volt, mint az előbbieké, ám költéren ezek alkalmazását kerülték, mivel hamarabb tönkrementek. A két szélső lépcsőkaron egy-egy, középre elhelyezett korlátvolt, melyek egyszerű vascsőből készültek. A jobb oldali lépcsőkaron egy utólag (valószínűleg az 1980-as évekbeli felújítás során) elhelyezett rámpa volt található, melynek anyaga és kialakítása azonos a lépcsőfokokéval, de jellegénél, formájánál fogva erősen zavarta az lépcső összképét. Meredeksége használhatóságát is erősen megkérdőjelezte.
Az egyes lépcsőfokok magassága 15-16 cm, járólapjuk szélessége 31-33 cm, mely a kopottság függvényében változó. Azaz a lépcsőszerkesztési szabályt tartva számított magasságuk 15,5 cm-nek, szélességük (belépőjük) 32 cm-nek veendő. Homloklapjuk és felső felületük csiszolt élszegéllyel és stokkolt érdesítéssel készült, bár ez sok lépcsőfokon már teljesen elkopott. Az élszegélyezés szélessége a tömbök hosszanti oldalán 3 cm, a rövidebbik oldalán 1,5 cm.

A lépcsők anyaga az úgynevezett tardosi vagy piszkei márvány.

A középvörös árnyalatú piszkei márványnak nevezett építőkő – mely tulajdonképpen igen tömör mészkő, és nem márvány, mivel nem metamorf kőzet – hazánk egyik legnemesebb és legrégebben használatos díszítő köve.

A tordasi, vagy más néven piszkei „vörösmárvány” első jelentős felhasználására a középkorban kerül sor. Számtalan régészeti lelet, épületmaradvány tanúskodik erről. Már az esztergomi királyi palota építésekor is felhasználták az itteni követ, a hazai reneszánsz korában – azaz Mátyás király építkezéseinél – pedig ez volt az egyik leggyakrabban alkalmazott díszítőkő. A visegrádi királyi palotában látható, ebből az anyagból készült, mindenki által jól ismert nyolcszögletű kút a reneszánsz szobrászat legjelentősebb hazai darabjának számít. A kút romok alól feltárt eredeti elemei ma a palotamúzeum fedett helyiségeiben tekinthetők meg, eredeti helyén neves szobrász-restaurátorunk, Szakál Ernő által azonos, piszkei kőanyagból készült rekonstrukciója áll.

A felújítási javaslat készítésekor igyekeztem felkutatni a templom 1980-as évekbeli felújításának dokumentumait. Ám ezekből nem derült ki, hogy ekkor a templom lépcsőjének teljes felújítására sor került volna. Ezt alátámasztják a helyszíni vizsgálat megállapításai is.
Az előző fejezetben említett, az „Építő Ipar” 1894. évi évfolyamában megjelent fotóreprodukciók között található, az épület hosszmetszetét ábrázoló két tervlapon a bejárati lépcső alatt kétféle megoldást figyelhetünk meg: az egyiken a torony alapozására (lemezalap) épített falazatok közötti boltív, a másikon pedig egy, a torony alapozására szolgáló tömbalapnak, alul pedig sávalapnak támaszkodó boltöv tartja a lépcsőt. Jelen vizsgálat során nem volt mód az alapozás feltárására, de mindkét megoldás kielégítőnek nevezhető.

A Fővárosi Levéltár tervtárában fellelhető fotódokumentáció (jelzet: XV.17.e.306. Budapesti Műemlékfelügyelőség 1312. és 1312. doboz) szerint a templom lépcsőzete az 1950-es

években (1954 körül készült fényképeken) még ép volt, bár a középső lépcsőkar bal oldali tömblépcsőjén már látható az a vízszintes hézag, mely okának leírását a következő fejezetben részletezem, és mely ma már lépcsőfokon is megfigyelhető. A FIMÜV Műemléki Osztálya által 1975-ben készített fotódokumentáción – az akkor már beállványozott templom – lépcsőjén erős károsodások figyelhetők meg.

A három, méreteiben és kialakításában azonos lépcsőkar lépcsőelemeinek koráról nem lehetett információt beszerezni, de anyaguk, kialakításuk és sérüléseik vizsgálata alapján valószínűsíthető, hogy a nyugati és középső lépcsőkar tömbjei még az eredeti építés korából származnak, míg a keleti lépcsőkar a felújítás során átépítésre került. Ez utóbbi megállapítást arra lehet alapozni, hogy az itt található lépcsőfokok színe, struktúrája különbözik az előzőekétől, és bár felületi megdolgozásuk hasonló a másik kettőhöz, felületükön, éleiken nem látható ugyanolyan mértékű kopás. Alátámasztja ezt a megállapítást a FIMÜV Műemléki Osztálya által 1975-ben készített – korábban már említett - fotódokumentáció X-6-44 sz. fotója is, melyen az állványok mögött kivehető, hogy a keleti lépcsőkar lépcsői súlyosan sérültek. Ma ezek a sérülések nem láthatók, tehát ezek a kövek kicserélésre kerültek.

A bejárati lépcső hibái

1. A templom építésével egy időben elhelyezett tömblépcsőkből álló nyugati és középső lépcsőkaron erősen tönkrement, lemezesen elvált, sérült, csorbult kőtömbökkel találkozunk. A csorbulások, hiányok több darab esetében már balesetveszélyesnek minősíthetőek. A tönkremenetel, a kopás részben annak is betudható, hogy ezen két lépcsőkarnak a forgalma a legnagyobb, de bizonyos károsodások egyértelműben nem ebből, hanem az egyes elemek korából és a nem megfelelő beépítési módból származtathatók. Több lépcsőfok homloklapja lemezesen megnyílt, ami a nem megfelelő vízelvezetésre utal. A piszkei márvány tömbkövek a fent is ismertetett azon tulajdonsága, hogy bennük agyagrétegződések találhatók, arra vezet, hogy kültéri beépítésük esetén idővel ezen agyagpászták mentén elválások alakulnak ki, melyek bizonyos környezeti hatások következtében (csapadék, fagyás és napsütés váltakozása stb.) még tovább nyílnak. Ilyen rétegződött megnyílások figyelhetők meg a nyugati lépcsőkar 1-2-3 és 5. fokánál, valamint a középső lépcsőkar 2. és 4. lépcsőfokánál.
2. A lépcsőfokok kialakítása, elhelyezése bizonyos fokú „nagyvonalúságra” utal.
   A lépcsőkarok belépő fokának (azaz az első, a mellékelt rajzokon I. számmal jelölt fokoknak) a lekerekítése nem illeszkedik a hozzájuk kapcsolódó, a bejárati építményből kiugró pillért burkoló lábazati burkolókövekhez. A burkolólapokon a lépcső szélességével megegyező fészek került kialakításra, ám az elemek beforduló vége nem 32 cm, hanem 24 és 28 cm között változik. Ez a „szűkítés” perspektivikus szempontból elfogadható, ám ezáltal minden burkolólapon utólagos hézagkikenést kellett alkalmazni.
3. Szintén vitatható az a megoldás, mellyel a rajzokon V. és VI. számmal jelzett lépcsőfokok kerültek kialakításra: a burkolólapok ezek felett a lépcsőfokok felett a „levegőben lógnak”, mivel a fokok szélessége nem megfelelő mérettel került kialakításra.
4. A lépcsőfokok általános szerkesztési hibájának minősül az a tény, hogy a fokok nem fedik egymást, ezáltal egyrészt a teherelosztásuk nem megfelelő (minek következtében megbillentek), másrészt az így kialakult 1-3 cm széles résekbe por, szerves anyag rakódott le. Ezeken a helyeken a víz bejut a lépcsőfokok alá, ami növények megjelenéséhez, valamint a fokok alsó élének kagylós töréséhez, sérüléséhez vezetett.

5. Több lépcsőfokon számos utólagos, anyagában, stílusában és kivitelezésében is jelentősen eltérő pótlás, javítás figyelhető meg. Ezek a pótlások rendszerint műkőből készültek, de láthatunk cementes javítást is. Mindkét javítási mód illetve javítóanyag a természetes kövek ellensége, alkalmazásuk semmiképpen nem javasolt.
6. A nyugati lépcsőkaron a tömbkövek jelentős számában a kövek bütüje (rövidebbik vége) kitört, ezért illesztésüknél 3-6 cm-es hézag alakult ki, mely balesetveszélyes. A középső karon ezek a hézagok (műkő anyaggal) kijavításra kerültek, de anyaguk, színük erősen különbözik az eredeti kövektől.

A lépcsőelemek, azaz a kőtömbök elhelyezése, kiosztásának megfigyelése alapján megállapítható, hogy bár eredeti állapotukban (azaz a Lechner-féle építés idejében) az előlépcsők szerkesztési szabályait betartották, a későbbi javítások illetve felújítások során ezekre nem fordítottak kellő figyelmet. A szabályos kőkiosztás csak a jobb oldali lépcsőkaron maradt meg teljes egészében.

A lépcsőtömbök jelenleg megfigyelhető változó minőségének és szabálytalan kőkiosztásának oka nagy valószínűséggel az, hogy a templom 1980-as évekbeli felújításakor nem volt mód megfelelő építőanyagot beszerezni, ezért a nyugati és középső lépcsőkaron a pótlást bontásból beszerzett vagy a helyben még fellelhető kőtömbök átfaragásával készítették el. Erre utal az is, hogy több helyen a lépcsőnek a pofafalakat alkotó elemekhez történő csatlakozását műkőpótlással oldották meg.

3. A felújítás során elvégzésre került munkák

A Szent László templom bejárati lépcsője erősen sérült, egyes helyeken balesetveszélyes, volt, mindenképpen felújításra szorult. Az Önkormányzat úgy döntött, hogy mindhárom lépcsőkar elbontásra és cserére kerüljön, ezáltal egységes kép alakulhat ki. Ehhez anyagi támogatást nyert el a Fővárosi Önkormányzattól is.
A műemléképület látványának megőrzése érdekében csak az eredeti típusú anyaggal történő helyreállítás jöhetett szóba lehetséges. A meglévő tömbkő lépcsőelemek a vizsgálat alapján már nem voltak felújíthatók, cseréjükre volt szükség. Megvizsgálásra került az esetleges lapburkolatként készítendő lépcsőfokok kialakítása, de ez a megoldás nem illeszkedik a műemléképület együtteshez, és látványa sem megfelelő a környező épületszerkezetek mellett.
A fentiekre tekintettel a javításra a felújítás során az alábbi munkálatokat kellett elvégezni:
1. a meglévő lépcsőkarokat elbontása olyan módon, hogy a munka végzése idején a templom megközelítése lehetséges legyen.
2. a lépcsőkarok bontása után az azok alapját képező (a korabeli metszeten megfigyelhető) ferde síkú alaptest megvizsgálása
3. az új lépcsőkarok kiépítése

A lépcsők kialakítása és elhelyezése az alábbiak figyelembevételével történt

a. a felújított lépcsők a lehető legjobban közelítsenek a templom építéskori, eredeti állapotához,
b. az eredeti kőkiosztástól technológiai okok miatt az I. és II. sor esetében el kellett térni. Az íves részek eredetileg egy tömböt képeztek az egyenes lépcsőszakaszokkal, ezek most külön tömbként kerültek kialakításra,
c. a lépcsők fellépő magassága egységesen 15,5 cm. Ennek megfelelően a kőtömbök magassága az első (I. számú) lépcső fok kivételével 15,5 cm. Ez utóbbi magasságát azonban 5 cm-rel meg kellett növelni, mivel ennek támaszkodik neki a lépcső körül található kockakő burkolat
d. a lépcsők járólapjának szélessége a meglévő lépcsőfokoktól eltérően eltérően 32 + 5 = 37 cm. Ennek oka az, hogy a korábbi hibás elhelyezés ezáltal korrigálható, azaz a lépcsőfokok így egymásra is támaszkodnak. Ez alól a legfelső (VII. számú) lépcső kivétel, itt a meglévő lapburkolathoz történő csatlakozás miatt a szélesség 32 cm.
e. az I. lépcsőfok két végén található I/3b és I/3 j jelű elemek szélessége egységesen 32 cm, ezáltal a hibák leírásánál a 2. pontban részletezett hiba orvosolásra került
f. az V. és VI. lépcsőfokok méretei úgy kerültek meghatározásra, hogy azok a lábazati lapburkolat alá benyúljanak
g. a kőtömbök közötti hézag mérete 3 mm. A hézag kitöltésére a kőtömbök színéhez közel azonos árnyalatú habarcsanyag került felhasználásra. A hézagok telített kivitelben készültek.
h. a tömbkőelemek fellépő felőli élei 1 cm (10 mm) sugarú negyedkörrel kialakított lekerekítéssel készültek
i. felületképzés:
    1. A lépcsőtömbök az eredetinek megfelelő szemcsézést (stokkolást) és élszegélyezést kapnak.
    2. A stokkolás kivitelezésekor a sík felületek félfinom szemcséző kalapáccsal kerültek kialakításra.

3. Az élszegélyezés méretei az alábbiak szerint alakítandók: homloklapoknál a hosszanti élszegély 2,5 cm széles, a függőleges élszegély 1,5 cm széles. A lépcsőtömbök járólapján az élszegélyezés a külső hosszanti oldalon 3 cm széles, a belső hosszanti oldalon a ráfedés miatt 2,5+5=7,5 cm széles. A rövidebbik oldalakon az élszegély szélessége 1,5 cm széles (lásd 6/3. részletrajz). Az élek határozott egyenes vonalat alkotnak.

j. a tömblépcső fokokat 3 mm-es kifelé történő eséssel kerültek elhelyezésre
k. a II-VII. sz. lépcsőfokok tömbjei esetében az alsó síkon a konszignációs rajz szerinti saroklemetszés készült

4. a meglévő korlátok helyett a műemléki épülethez illeszkedő, kovácsoltvas korlát került elhelyezésre a keleti és nyugati lépcsőkarok tengelyében. Az új korlátok terveit a műemlékvédelmi hatóság jóváhagyta.

5. a jelenlegi „rámpa” megszüntetésre került

A felújítási munkák az építésügyi és építésfelügyeleti hatósági eljárásokról és ellenőrzésekről, valamint az építésügyi hatósági szolgáltatásról szóló 312/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet szerint nem építésügyi hatósági engedélyhez kötött tevékenységek, azonban a régészeti örökség és a műemléki érték védelmével kapcsolatos szabályokról szóló 393/2012. (XII. 20.) Korm. rendelet 3. § (1) és (4) bekezdése szerint azok elvégzéséhez az örökségvédelmi hatóság engedélye volt szükséges. szükséges.

A műemlékvédelmi hatóság a 2014. szeptember 16-án kelt BP-5D/001/4132-/2014. számú határozatával a felújítás terveit jóváhagyta. (1. sz. mellékelt)

4. A felújítási munkák végrehajtása

A felújítási munkák elvégzéséhez a Kőbányai Önkormányzat 2015. július 22-én a HRV Technical Service Kft-vel kötött szerződést. A munkák befejezési határideje az eredeti szerződés szerint 2015. november 30 volt.
A lépcső tömbköveit a tardosi mészkőbányákat tulajdonló Dekor Stein Kőbánya Kft bányájában termelték ki 2015 őszén, és a cég dunaalmási telephelyén végezték el méretre vágásukat. 2015. október 29-én szemlét tartottam a telephelyen, megvizsgáltam a már kitermelt és feldarabolt kőanyagot, valamint megtekintettem a darabolási eljárást. Kifogás a műveletekkel szemben nem merült fel, a cég szakembereivel tisztáztuk a felmerülő kérdéseket.
A kövek Budapestre szállítása után az azok feldolgozását, méretre vágását és felületkezelését végző Sebők Gránit Kft X. kerület, Kozma utcai telephelyén megtekintettem a kőfaragást és megmunkálást. Egyeztettem a tudnivalókat, és tisztáztuk azokat a szempontokat, melyeket szem előtt kell tartani a kövek megmunkálása során.
A bányaüzem feldolgozóüzemében készült felvételeket lásd 1-2. képen.
A templom lépcsőjének felújítása 2015. november 16-án a meglévő lépcsőburkolatok elbontásával kezdődött meg. Folyamatos műszaki ellenőrzés és tervezői művezetés mellett két lépcsőkar elbontása megtörtént. A kivitelező a 3. lépcsőkart is elbontotta, ezért a megrendelő ennek helyén provizórikus lépcső beépítését írta elő a templomba való bejutás biztosítása érdekében 2015. november 26-án.
A kivitelezési munkák során a fokozott figyelmet kellett fordítani a betonozás és a lépcsőfokok méretének illeszkedésére, ezért folyamatos műszaki ellenőrzés történt. Tekintettel az időcsúszásra, a megrendelő és a vállalkozó közös megegyezésével a kivitelezés befejezési határideje 2016. március 31-re módosult.
2016. január 7-én az enyhe időjárásnak köszönhetően a lépcső építési munkálatai kisebb szünetekkel, de folytatódhattak. A lépcsők elhelyezését az azok megmunkálását végző Sebők Gránit Kft folytatta alvállalkozóként. Az elhelyezés rendben megtörtént, megállapítható, hogy az alvállalkozó jó minőségű munkát végzett.
Elsőként a bal oldali, majd a jobb oldali lépcsőkar került munkavégzés alá, utoljára a középső lépcsőkar. Ez utóbbi bontása és az új kőtömbök elhelyezése 2015. februárban történt meg. Február 21-én kerültek helyükre az új korlátok, melyeket beállítása rögzítése február 24-én fejeződött be.
A munkálatok során fény derült arra, hogy a kövekhez csatlakozó mozaikburkolat hibás, egyenetlen. Ezek felújítására a 2014-ben végzett burkolatátépítéskor nem került sor. Ezért a megrendelő a Várépítő Kft-t megbízta a burkolat szintbehelyezésével, amihez új (de az eredetivel megegyező) burkolati lapok legyártása vált szükségessé. A burkolat átépítése rendben megtörtént.

A munka készre jelentése 2016. március 3-án történt meg.
A munkákat bemutató fényképfelvételeket a jelentés melléklete tartalmazza.

Budapest, 2016. április 14.

Mednyánszky Miklós

MELLÉKLETEK

1. melléklet Örökségvédelmi hatósági engedély

BUDAPEST FŐVÁROS KORMÁNYHIVATALA

V. KERÜLETI ÉPÍTÉSÜGYI ÉS ÖRÖKSÉGVÉDELMI HIVATALA
ÖRÖKSÉGVÉDELMI OSZTÁLY

BUDAPEST FŐVÁROS X. KERÜLET KŐBÁNYAI ÖNKORMÁNYZAT Polgármesteri Hivatala
Iktatószám: K/32462/1/2014/XV.
2014 SZEPT 23.
melléklet db 2
K/32462/2014/XV Előadó: M.M.

Ügyiratszám:	**BP-5D/001/4132-2/2014.**	**Tárgy: Budapest X.** kerület **Szent László** tér **34.** szám alatti **39124** helyrajzi számú ingatlan. Meglévő rk. plébániatemplom bejárati lépcsőinek felújítására vonatkozó örökségvédelmi engedélyezési eljárás. Müemléki törzsszám: **15686**
Ügyintéző:	Czakóné Völgyes Cecília	
Telefon:	06-1-354-2955/223	
e-mail:	Volgyes.Cecilia@05kh.bfkh.gov.hu	
Ügyfél neve:	**Budapest Főváros X. ker. Kőbányai PH. Jegyzői Iroda**	**Melléklet**: záradékolt tervdokumentáció
Címe:	1102 Bp. Szent László tér 29.	

Budapest Főváros Kormányhivatala V. Kerületi Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatala (a továbbiakban Hivatal) hatáskörében eljárva a tárgyi ingatlanra vonatkozó közigazgatási hatósági ügyben meghozom az alábbi

H A T Á R O Z A T O T .

A Budapest Főváros X. kerület Kőbányai PH. Jegyzői Iroda (a továbbiakban Építtető) kérelmére, a Budapest X. kerület Szent László tér 34. szám alatti 39124 helyrajzi számú – a Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat tulajdonában lévő – ingatlanon álló rk. plébánia templom bejárati lépcsőinek felújítására – a kérelem mellékleteként becsatolt müszaki tervdokumentáció szerint az

örökségvédelmi hatósági engedélyt megadom.

Az örökségvédelmi engedélyem feltételei és figyelemfelhívásai a következők:

- A lépcsőn utólagosan kialakított rámpát meg kell szüntetni, a mozgáskorlátozottak bejutását igény esetén mobil rámpával kell biztosítani.
- A lépcsőkorlát tervét a kivitelezés megkezdése előtt legkésőbb 8 nappal Hivatalommal egyeztetni kell.
- A kiviteli munka során tervezői müvezetést kell biztosítani.
- Építési tevékenységet végezni – ha jogszabály eltérően nem rendelkezik – csak a jogerős örökségvédelmi engedélynek, továbbá a hozzá tartozó, jóváhagyott engedélyezési záradékkal ellátott müszaki tervdokumentációban foglaltaknak megfelelően szabad.
- Ez az örökségvédelmi engedély nem mentesíti az Építtetőt az építési tevékenység megkezdéséhez szükséges más hatósági engedélyek, nyilatkozatok, vagy hozzájárulások megszerzésének kötelezettsége alól, valamint az építési munkával kapcsolatos **polgári jogi igényt nem dönt el.**
- Jelen engedélytől örökségvédelmi engedélyköteles tevékenységek tekintetében eltérni csak az eltérésekre vonatkozó újabb örökségvédelmi engedély birtokában lehet.

1051 Budapest, Sas u.19. II. emelet – 1368 Bp. Pf. 205. - Telefon: +36 (1) 354-2955
Honlap: www.kormanyhivatal.hu

- Ha az építési munka végzése során természeti érték, építészeti vagy régészeti emlék, illetőleg építménnyel kapcsolatos képzőművészeti alkotás kerül elő, a kivitelező köteles azt az építésügyi hatósághoz, valamint más, arra hatáskörrel rendelkező hatósághoz haladéktalanul bejelenteni, és a lelőhelyet a hatósági intézkedésig érintetlenül hagyni.
- Építménybe építési terméket csak az építményekre vonatkozó alapvető követelmények teljesülése mellett szabad betervezni, illetve beépíteni.
- A munka csak a kerületi önkormányzat zajrendeletében meghatározott időben végezhető.
- Az örökségvédelmi engedély a határozat végrehajthatóvá válásától számított **egy év** után hatályát veszti, kivéve, ha az engedélyezett tevékenységet megkezdték, és két éven belül a munkák befejezését bejelentették.
- Felhívom az Építtető figyelmét arra, hogy amennyiben az engedélyhez kötött tevékenységet engedély nélkül vagy attól eltérő módon végzi, illetve a védetté nyilvánított, vagy e törvény erejénél fogva védelem alatt álló kulturális örökség elemeit jogellenesen megsemmisíti, vagy megrongálja, illetve a védett kulturális örökségi elemet kötelezettségének elmulasztásával veszélyezteti, örökségvédelmi bírsággal (a továbbiakban: bírság) kell sújtani.
- Jelen engedély alapján végzett munkákról azok befejezését követő 8 napon belül az engedély jogosultja fotódokumentációt, továbbá az elvégzett tevékenységek és a létrejött állapot rögzítését tartalmazó megvalósulási dokumentációt tölt fel az Országos Építésügyi Nyilvántartásba (a továbbiakban: OÉNY, elérhetősége: www.e-epites.hu/oeny/). Tájékoztatom, hogy Hivatalom ellenőrzi az előzőekben előírt feltöltés teljesítését, és a teljesítés elmulasztása esetén határidő megjelölésével és eljárási bírság kiszabásának kilátásba helyezésével kötelezi az engedély jogosultját a mulasztás pótlására.

Építtető személyes illetékmentességben részesül, eljárásomban egyéb költség nem merült fel.

Határozatomat a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 63. §. (3) bekezdése-, a régészeti örökség és a műemléki érték védelmével kapcsolatos szabályokról szóló 393/2012. (XII. 20.) Korm. rendelet 3.§ (4) bekezdése -, valamint a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 72. § (4) bekezdése alapján hoztam meg.

A Hivatal döntési hatásköre és illetékessége a Ket. 21. § (1) bekezdés *b)* pontján, a régészeti örökség és a műemléki érték védelmével kapcsolatos szabályokról szóló 393/2012. (XII. 20.) Korm. rendelet 2. § (1) bekezdés *a)* pontja, illetve a fővárosi és megyei kormányhivatalokról, valamint a fővárosi és megyei kormányhivatalok kialakításával és a területi integrációval összefüggő törvénymódosításokról szóló 2010. évi CXXVI. törvény (Khtv.) 5. § (2) bekezdésén, a járási (fővárosi kerületi) hivatalokról szóló 218/2012. (VII. 13.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésén, 2. § (1) bekezdésének *c)* pontján, 4. § (1) bekezdésén alapul.

Budapest, 2014. szeptember 16.

Kiadmány hiteléül:
Czakóné Völgyes Cecília
műemlék-felügyelő

Budapest Főváros Kormányhivatala Szociális Igazgatási és Szakigazgatási Szervezete

Pamuki Réka sk.
hivatalvezető

Határozatomról értesül:
Bp. X. ker. Kőbányai PH.
Jegyzői Iroda, Városüzemeltetési Csoport irattár
tulajdonos/építtető helyben
1475 Bp. Pf.:35. + tervdok.

2. melléklet

FOTÓMELLÉKLET

A kövek a bánya kőfeldolgozó üzemében
2015. október

A kövek a Sebők Gránit Kft telephelyén megmunkálás előtt
2015. november

A bal oldali és jobb oldali lépcsőkar felújítás előtt

A kövek állapota felújítás előtt
2014

Felújítás közben

Kivitelezési munka

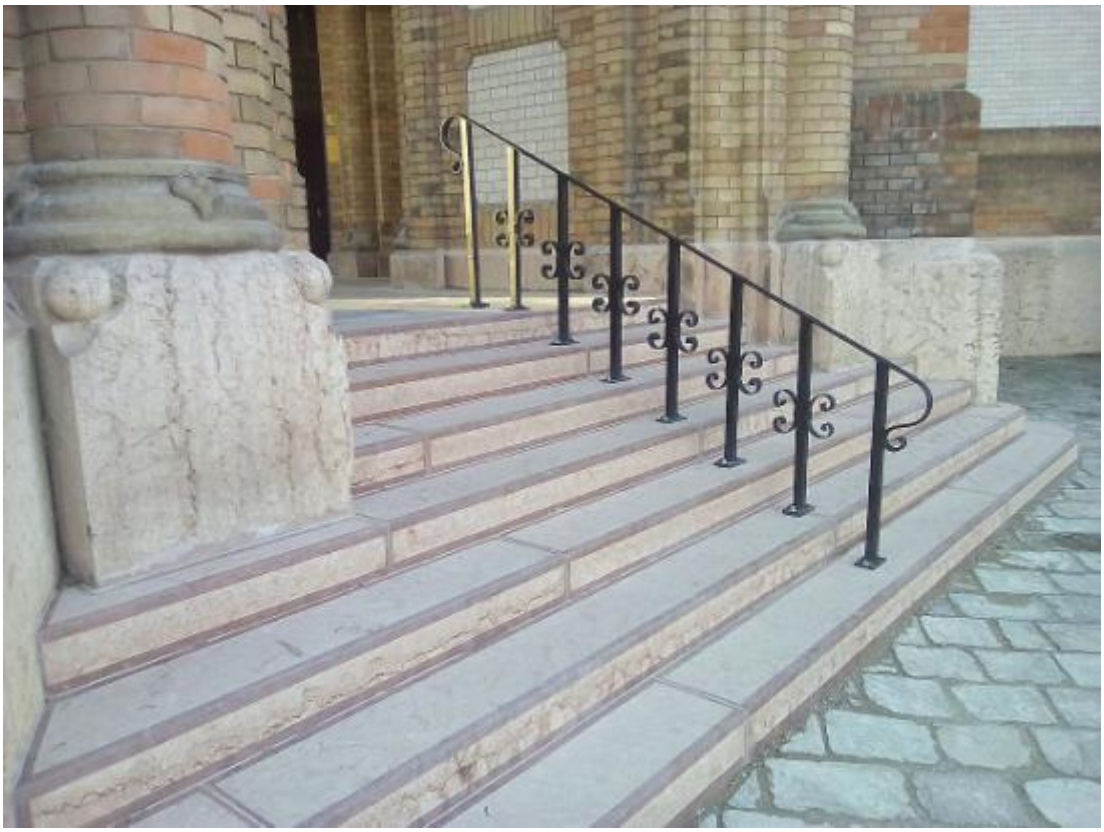

A jobb oldali lépcsőkar kész állapotban korláttal

A bal oldali lépcsőkar kész korláttal

Részletfotók

Részletfotó

Részletfotó